

Dnro 2004/59/1467
23.3.2004

Asia: Huvipuistoissa ja tivoleissa myytävien lelujen turvallisuus

Huvi-, elämys- ja perhepuistoissa sekä tivoleissa myytävien ja palkintoina jaettavien lelujen ja muiden tavaroiden pitää olla turvallisia. Kuluttajaviraston vuosina 2002 ja 2003 tekemät tutkimukset huvipuistoissa paljastivat, että lelujen turvallisuudessa oli paljon puutteita.

Kuluttajaviraston tutkimuksissa testattiin yhteensä 51 erilaista lelua, jotka oli hankittu 12 eri huvipuistosta. Vain neljätoista (14) lelua täytti turvallisuusvaatimukset. Viidessätoista (15) lelussa oli rakenteellisia turvallisuuspuutteita, esimerkiksi pienille lapsille vaarallisia pieniä irtoavia osia, ja peräti 27 lelussa merkintäpuutteita. Määräysten vastaisista leluista 21 poistettiin vapaaehtoisesti tai tuote oli myyty loppuun. Lisäksi huvipuistoista löytyi vaarallisia turpoavia leluja, jotka poistettiin myynnistä. Tulos on erittäin huono ja huolestuttava.

Lelujen on täytettävä lelujen turvallisuudesta annetun lain (287/1997) vaatimukset. Laissa on olennaiset turvallisuusvaatimukset lelujen mekaanisille, fysikaalisille, kemiallisille, syttyvyys- sekä sähköominaisuuksille. Lelulaissa on myös vaatimukset lelujen puhtaudelle ja hygieenisyydelle.

Lelulakia täydentää yhdeksän standardia (SFS-EN 71 osat 1-8 sekä SFS-EN 50088), jotka sisältävät yksityiskohtaisia vaatimuksia lelujen rakenteelle, kemialliselle koostumukselle, syttyvyydelle, sähköominaisuuksille ja merkinnöille. Näissä EU:n ja EFTA-maiden yhteisissä ja Suomen Standardisoimisliiton vahvistamissa standardeissa on esitetty myös tarkat ohjeet lelujen turvallisuuden testausmenetelmistä.

Lelussa tai sen pakkauksessa on oltava kuluttajalle tarpeelliset tiedot valmistajasta, valmistajan valtuuttamasta edustajasta tai maahantuojasta osoitteineen. Lisäksi lelussa on oltava käyttö- ja hoito-ohjeet sekä varoitusmerkinnät suomeksi ja ruotsiksi tai yleisesti tunnetuilla symboleilla.

Kaikissa leluissa tai niiden pakkauksessa on oltava pysyvästi kiinnitetty CE-merkintä helposti luettavana. CE-merkintä on valmistajan vakuutus siitä, että lelu täyttää sitä koskevien Euroopan Unionissa voimassa olevien lelusäännösten vaatimukset.

Kulutustavarasta ei saa aiheutua vaaraa kuluttajan terveydelle tai omaisuudelle. Kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004) 23 §:n mukaan Kuluttajavirasto, lääninhallitus tai

kunnan valvontaviranomainen voi kieltää terveydelle vaarallisten tuotteiden myynnin.

Elinkeinonharjoittajalla on ensisijainen vastuu siitä, että hänen valmistamansa, markkinoimansa ja myymänsä sekä palkintoina jakamansa tuotteet ovat turvallisia. Tämä koskee niin valmistajaa, maahantuojaa kuin kaupan eri portaissa toimivia myyjiä.

Elinkeinonharjoittajan huolellisuusvelvoite pyrkii ehkäisemään vaara- ja vahinkotilanteet ennakolta. Ilmoitusvelvoite edellyttää, että elinkeinonharjoittaja ilmoittaa oma-aloitteisesti viranomaisille, mikäli huomaa valmistamansa tai myymänsä tuotteen aiheuttavan vaaraa. Kuluttajaviraston internetsivuilla on lomake, jolla tämän ilmoituksen voi tehdä.

Asetuksen kulutustavaroista annettavista tiedoista (97/1987) nojalla on myyntipäällyksessä annettava ainakin seuraavat tiedot: kauppatavan mukainen nimi, valmistajan tai valmistuttajan nimi ja sisällyksen määrä. Jos kuluttajan terveyden tai taloudellisen turvallisuuden kannalta on tarpeen, sen lisäksi on ilmoitettava tiedot kulutustavaran koostumuksesta, pesu-, puhdistus- ja hoito-ohje, sekä tieto tavaran käyttämisestä tai hävittämisestä aiheutuvasta vaarasta.

Kuluttajavirasto kehottaa elinkeinonharjoittajia varmistamaan lelujen ja muiden tuotteiden turvallisuuden huolehtimalla laadunvarmistuksesta ja testauttamasta tuotteensa pätevässä laboratorioissa. Lisätietoa lelujen turvallisuudesta ja lainsäädännöstä on Kuluttajaviraston internetsivuilla osoitteessa www.kuluttajavirasto.fi. Standardeja voi tilata Suomen Standardisoimisliitosta osoitteesta www.sfs.fi.

Tuoteturvallisuuden valvontaviranomaiset tulevat jatkossakin valvomaan huvipuistojen lelujen ja palkintojen turvallisuutta sekä myös kohteiden asiakasturvallisuutta.

Johtaja

Pirkko Varpasuo

Apulaisjohtaja

Tomi Lounema

Jakelu

KTM
Suomen Leluyhdistys
Maahantuojat
Huvi-, perhe- ja elämyspuistot ja tivolit
Kuluttajaviraston internetsivut
Läänihallitusten ja kuntien tuoteturvallisuusviranomaiset